

Dohledový benchmark č. 4/2021

k provádění překladatelských úkonů pro soukromé účely v případech nepředvídaných zvláštním zákonem

Oblast:	<ul style="list-style-type: none"> - soudní překladatelé - výkon překladatelské činnosti - úředně ověřený překlad - provádění úkonů pro soukromoprávní zadavatele
Relevantní právní úprava:	<ul style="list-style-type: none"> - § 1 odst. 2 zákona č. 354/2019 Sb.

1. Úvod

Zákon č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích (dále jen „*TlumZ*“) s účinností od 1. 1. 2021 přinesl definici pojmu „výkon překladatelské činnosti“, který doposud nebyl zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících ani žádným jiným právním předpisem nijak uceleně vymezen. Tato definice výkonu překladatelské činnosti obsažená v § 1 odst. 2 *TlumZ* vyvolává otázku týkající se rozsahu překladatelského oprávnění, a sice zda je soudní překladatel s ohledem na definici výkonu překladatelské činnosti oprávněn vyhotovovat úředně ověřené překlady v případech, kdy takový překlad není vyžadován zvláštním právním předpisem (tj. vyhotovování úředně ověřených překladů pro soukromé, resp. soukromoprávní účely).

Vzhledem k tomu, že se jedná o otázku přímo související s potenciálním projednáním přestupků podle *TlumZ*, Ministerstvo spravedlnosti, odbor insolvenční a soudních znalců (dále jen „*ministerstvo*“ či „*orgán dohledu*“) coby správní orgán příslušný k výkonu působnosti na úseku tlumočnické a překladatelské činnosti podle § 5, § 33 odst. 1 a § 40 odst. 1 *TlumZ* za účelem zvýšení transparentnosti své praxe vydává tento benchmark.

2. Právní úprava

Podle § 1 odst. 2 *TlumZ* „[v]ýkonem překladatelské činnosti se rozumí provádění překladatelských úkonů před orgány veřejné moci a vyhotovení úředně ověřeného překladu vyžadovaného podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy.“

Podle § 27 odst. 4 TlumZ „[t]lumočnickou pečeti lze opatřit pouze překladatelský úkon nebo tlumočnický úkon v písemné podobě.“

Podle § 37 odst. 1 písm. k) TlumZ „[t]lumočnick se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 27 odst. 4 neoprávněně opatří tlumočnickou pečeti listinu, která není tlumočnickým úkonem.“

3. Stanovisko orgánu dohledu

Orgán dohledu zastává v otázce výkladu definice výkonu překladatelské činnosti názor, že zákonodárcem zvolená formulace úředně ověřeného překladu nemá zužující účinek limitující kompetenci vyhotovit takový překlad pouze na explicitní zákonné zmocnění.

Zvláštní zákony, které v řadě případů ukládají povinnost předložit úředně ověřený překlad určité listiny, tak dle názoru orgánu dohledu toliko stanoví náležitosti určitého právního jednání nebo dokumentu ve vztahu ke konkrétnímu úkonu a neplní úlohu zmocnění soudního překladatele k vyhotovení takového překladu. V případě ustanovení § 1 odst. 2 TlumZ zákon toliko **definuje překladatelskou činnost prostřednictvím právního pojmu „úředně ověřený překlad“**, který se právním řádem české republiky dlouhodobě využívá a s nímž operuje celá řada zvláštních právních předpisů. Dovětek „vyžadovaného podle jiného právního předpisu nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy“ tak dle názoru orgánu dohledu plní funkci jakéhosi odkazu na zdroje použitého právního pojmu „úředně ověřený překlad“ a tato část věty tedy implikuje, že se jedná o úředně ověřené překlady ve smyslu příslušných ustanovení zvláštních zákonů.

Orgán dohledu v této souvislosti uvádí, že neshledává jako společensky nežádoucí skutečnost, že soudní překladatelé čerpají ze svého překladatelského oprávnění ve smyslu TlumZ určitou profesní prestiž, kterou mohou následně využít v komerční sféře v rámci plnění úkolů pro privátní zadavatele. Analogicky přitom lze zmínit i ustanovení příbuzného zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, který rovněž nijak neomezuje účel vyhotovení znaleckého posudku znalcem. Znalecký posudek tedy může být soukromou osobou objednan pro ryze soukromoprávní účely, přičemž typicky se tak děje za účelem postavit najisto určitý skutkový stav osobou, která prokázala svou kvalifikaci v licenčním řízení vedeném před orgánem veřejné moci, což přidává závěrům takové osoby jistou autoritu. Obdobné postavení má i soudní překladatel, který může být soukromou osobou vyhledán právě z důvodu, že překlad vyhotovený takto licencovanou osobou bude mít v soukromém styku větší váhu, nežli překlad prostý.

TlumZ dále nestanoví žádnou povinnost soudního překladatele aktivně zjišťovat účel, k němuž má být úředně ověřený překlad použit (k takovému zkoumání soudní překladatel ostatně nemá ani právní nástroje), a tudíž nemá ani povinnost zkoumat, zda jím vyhotovený úředně ověřený překlad má být použit v České republice či v zahraničí. Ačkoliv překladatelské úkony soudního tlumočnicka zapsaného do seznamu v České republice až na výjimky nejsou v zahraničí formálně považovány za úředně ověřené

překlady a nemohou takto být automaticky použity, akceptují-li určité státy či zahraniční subjekty dobrovolně překlady vyhotovené v České republice, může zadavatel na svou odpovědnost (s vědomím toho, že akceptace takového překladu v zahraničí není právně vymahatelná ani nárokovatelná) objednat překlad pro tento účel.

Na závěr je nutné uvést, že přestože dle závěru orgánu dohledu zákon nebrání soudním překladatelům vyhotovovat úředně ověřené překlady pro soukromoprávní účely, zároveň platí, že provedením (regulovaného) překladatelského úkonu ve smyslu TlumZ na sebe překladatel přebírá veškeré právní konsekvence spojené s výkonem překladatelské činnosti, a takto vyhotovený úředně ověřený překlad **musí splňovat všechny náležitosti stanovené TlumZ a prováděcími právními předpisy**. Dobrovolná subsumpce „prostých“ překladů pod režim TlumZ v případech, kdy vyhotovení úředně ověřeného překladu není požadováno právním předpisem (a postačí tedy vyhotovení překladu prostého, neopatřeného překladatelskou doložkou ani pečeti), tak může pro soudní překladatele představovat nadbytečnou administrativní zátěž nebo založit odpovědnost za přestupek. Z uvedených důvodů orgán dohledu doporučuje soudním překladatelům přistupovat k překladatelským úkonům podle TlumZ s náležitou obezřetností a **zásadně neprovádět úředně ověřené překlady v případech, kdy pro naplnění účelu překladu postačí překlad prostý**.

4. Závěr

Podle závěru orgánu dohledu je překladatel oprávněn vyhotovovat úředně ověřené překlady též pro jejich použití pro soukromé účely, tedy v případech, kdy jejich vyhotovení nepředepisuje žádný zvláštní právní předpis. Soudní překladatel nemá povinnost zkoumat účel, k němuž zadavatel hodlá zadaný úředně ověřený překlad využít, a to ani v případě, kdy zadavatel hodlá použít vyhotovený úředně ověřený překlad v zahraničí.

Orgán dohledu přesto současně upozorňuje překladatele, že vyhotovením úředně ověřeného překladu překladatel podřizuje takový překlad režimu TlumZ. Takový překlad tedy musí splňovat všechny náležitosti stanovené TlumZ a prováděcími právními předpisy (včetně evidence překladu jako překladatelského úkonu) a překladatel nese za tento překlad odpovědnost ve smyslu tohoto zákona.

* * *

Upozornění

Informace obsažené v tomto materiálu vyjadřují právní názor odboru insolvenčního a soudních znalců Ministerstva spravedlnosti coby útvaru funkčně příslušného k výkonu dohledové působnosti ministerstva na úseku tlumočnické a překladatelské činnosti a k vedení relevantních správních řízení včetně rozhodování v prvním stupni. Tento materiál byl zpracován v rámci dobré správní praxe, a to za účelem zvýšení právní jistoty adresátů relevantních právních norem, jakožto i zvýšení transparentnosti a předvídatelnosti výkonu dohledových pravomocí Ministerstva spravedlnosti. Názory obsažené v tomto materiálu se vztahují k dohledové praxi Ministerstva spravedlnosti a nejsou právně závazné; soudy, jiné orgány veřejné moci a ministr spravedlnosti coby orgán rozhodující ve vybraných řízeních ve druhém stupni mohou zaujmout jiný názor. Postup v souladu s tímto materiálem bude orgánem dohledu obecně považován, v mezích okolností konkrétního posuzovaného případu, za postup v souladu s relevantními právními předpisy.

V Praze dne 18. srpna 2021

Mgr. Jan Benýšek
ředitel odboru insolvenčního
a soudních znalců